

HETTA ER TAÐ

Flóttafólk til Føroya

Eitt oyggjaland – 100 flóttafólk – og bara 28.000 íbúgvar. Í Álandi hava tey funnið ein loysn fyri hvussu takast skal ímóti flóttum. Sosialurin hevur kannað viðurskiftini í Álandi og hetta er tað tey siga skal til

LAGT TIL RÆTTIS: INNA TÖRNROOS

Tað hevur leikað hart á – skulu Føroyar taka ímóti flóttum ella ikki. Eitt tað vanligasta argumentið ímóti er, at neyðuga tilbúgvingin ikki er til staðar. Hvussu skulu vit kunna taka ímóti flóttafólki, tá vit ikki kunnu taka okkum av okkara eldru, stórum upphaldarum og so framvegis.

Fyri stuttari tíð síðani var Heini í Skorini í miðlunum og greiddi frá skipanini við sokallaðum kvota-flóttum, ið koma umvegis ST. Tað er hetta slagið av flóttum, sum Áland hevur tikið ímóti.

Fyrstu flóttarnir komu í 1980-inum og seinastu komu í 2008. Tilsamans hevur Áland tikið ímóti umleið 100 flóttum í trimum umførum.

Í núverandi kreppu eru tað tvær kommunur í Álandi, sum hava boðað frá, at tær kunnu hugsað sær at taka ímóti flóttum.

Johanna Fogelstrøm arbeður sum samskipari av flóttafólkaspurningum og málviðurskiftum í Landskaps-regeringen á Álandi.

– Fyrireikingar og tilrættislegging eru lyklaorðini fyri at kunna taka ímóti flóttafólki. Hvør hevur ábyrgdina av teimum, hvør skal rinda og hvør samskipar móttøkuna eru týðandi spurningar, sigur hon.

Fyri at gera tað so lætt sum gjørligt hava tey í Álandi framleitt ein bókling til flóttafólkini, sum inniheldur alt frá tannlæknavitjanum til wc-pappír.

Fyrireika móttøkuna

Áðrenn flóttafólkini koma til landið skulu rættiliga nógv viðurskifti verða komin uppá pláss.

Ein samskipari skal setast í starv, sum samlar eitt netverk av umboðum frá skúlaverkinum, heilsuverkinum, barnaansingarøkinum, arbeiðs-loysisskipanini, ítróttarfeløgum, og

»Fyrireikingar og tilrættislegging eru lyklaorðini fyri at kunna taka ímóti flóttafólki. Hvør hevur ábyrgdina av teimum, hvør skal rinda og hvør samskipar móttøkuna eru týðandi spurningar«

samskiparin skal kunna íbúgvar á staðnum um, at nú kemur ein bólkur av flóttum.

Í Álandi hevur Reyði Krossur verið til stóra hjálp fyri at fáa tey tilflutt inn í samfelagið.

Bústaðir eru mangan torførir at finna, men bústaðir skulu sjálvandi eisini verða tøkir og helst ikki allir á sama staði, men í ymiskum pørtum av býnum.

Tolkar – nevndi Heini í Skoruni sum ein trupulleiki í Føroyum – men tað hava álandingar loyst við at nýta telefon og Skype, tí í einum so lítlum landi er torført at finna tolkar til øll mál. So tolkarnir hjá teimum hava sitið annaðhvørt í Finlandi ella í Svøríki og ikki verið á staðnum.

Tá flóttarnir koma

Sum øll vanlig fólk, so vilja flóttar eisini kenna seg vælkomnar til eitt nýtt stað. Tí er tað týðningarmikið, at øll eru væl kunnað um, at tey koma, og at stuðulsfólk eru til staðar at hjálpa teimum við tí praktiska. At koma frá einum krígsherjaðum landi og kanska hava búð í eini flóttalegu í longri tíð, er tungt bæði kropsliga og sálarliga – tí eru heilsukanningar neyðugar. Sálarligir trupulleikar eru vanligir hjá flóttum og hjálp á tí økinum sera týðningarmikil.

Kunning um hvussu samfelagið, tey eru komin til, er uppbyggt, skal eisini til, og so skjótt sum tilber skulu bæði børn og vaksin byrja at læra seg málið.

Flóttafólkini, sum eru komin til Álands eru øll komin úr Iran. Bæði

persarar og kurdar og nakað av ósemju hevur onkutíð stungið seg upp millum bólkarnar.

– At kunna seg um upprunalandið og ymisku bólkarnar í landinum er gott at gera áðrenn flóttarnir koma, sigur Johanna Fogelstrøm.

Í flestu førum hevur tað gingið gott hjá flóttafólkunum, sum eru komin til Álands, men ikki hjá øllum.

– Hvussu tað gongst hjá flóttum at koma inn í okkara samfelag veldst um nógv ymisk viðurskifti. Millum annað kann nevast hvat tey hava upplivað áðrenn tey koma, hvat tey hava fyri útbúgving og arbeiðslivs-royndir annars.

Samskiparin, sum tekur ímóti flóttunum, fylgir teimum til flest allar vitjanir og ørindi fyrstu tíðina, men eftir eini tíð er meiningin, at skúli, barnagarður og arbeiðslív skulu taka mestu tíðina hjá nýggju íbúgvunum. Í mesta lagi er sokallaða integrasjónstíðin trý ár. Aftaná tað fáa flóttar ikki meira stuðul, men skulu klára seg sjálvi.

At fáa nøkur tøl uppá hvat tað kostar at taka ímóti flóttum er torført. Í bóklinginum, sum Áland hevur at ganga eftir stendur, at kommunan, sum tekur ímóti flóttafólki, skal fáa 21.400 krónur fyri persónar, sum hava fyllt 7 ár og 63.800 fyri børn undir 7 ár, um árið. Í hesum er barnaansing, skúli og annað iroknað.

Tað, sum er afturvendandi í hesum bóklinginum er, at tað sjálvbdna arbeiðið er ein sera týðningarmikil lykil fyri, um tað skal eydnast væl hjá flóttum at koma inn í samfelagið.

Men at tað er gjørligt at ríka samfelagið við flóttum vitnar álendiska samfelagið so heilt víst um.

– Kebab hjá Ali er fantastiskt, bommini hjá Mohammed verd at ferðast nógv kilometrar eyka fyri og á gáttini út frá studentaskúlanum í juni vóru fleiri børn at flóttafólkum at síggja.

INNA@SOSIALURIN.FO

